

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

OTSUS

15.05.2008.a nr 3.1-8/08-22KO

Koondumisele nr 9/2008 AS Cleanaway/AS Tallinna Sekto loa andmine

Koondumine

24.04.2008.a esitas AS Cleanaway lepinguline esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt AS Cleanaway (edaspidi Cleanaway) omandab 09.04.2008.a sõlmitud ostu-müügilepingu alusel täiendavalt 52,81% AS Tallinna Sekto (edaspidi Tallinna Sekto) aktsiatest. Nimetatud tehingu tulemusel omandab Cleanaway valitseva mõju Tallinna Sekto üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 28.04.2008.a Cleanaway ja Tallinna Sekto koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded“. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Cleanaway ja Tallinna Sekto.

Cleanaway (registrikood 10814608) emasettevõtja on Saksamaa äriühing Cleanaway Unternehmensverwaltungs für Auslandsabteilungen GmbH, milline kuulub alates 2007.a Prantsuse kontserni Veolia Environnement. Cleanaway on jäätmekäitlusteenuseid osutav ettevõtja, kes osutab teenuseid üle Eesti. Peamisteks tegevusaladeks on olme- ja ehitusjäätmete kogumine, transportimine ja vedu, jäätmete sorteerimine ja nende taaskasutusse võtmise ettevalmistamine, eeltöödeldud jäätmete turustamine, prügilate (Tartu, Viljandi) ja jäätmejaamade-kogumispunktide (Tallinn, Tartu) haldamine ja opereerimine, tänavate, haljasalade ja kalmistute hooldus ning konteinerite müük. Cleanawayl on Eestis kaks sidusettevõtjat ja kaks tütarettevõtjat Lätis ja Leedus, kelle kõigi tegevusalaks on jäätmekäitlus. Cleanaway kuulub ühte kontserni Saksamaal registreeritud äriühinguga Sulo Regionalholding GmbH & Co KG, mis omab 65%-st osalust Tallinna Prügila AS-s.

Tallinna Sekto (registrikood 10277820) on jäätmekäitlusteenuseid osutav ettevõtja, kes on spetsialiseerunud taaskasutatavate jäätmete (vanapaber, papp, plastik, kile) kogumisele ja nende taaskasutusse võtmise ettevalmistamisele ning eeltöödeldud jäätmete turustamisele. Tallinna Sektol on tütarettevõtja OÜ Sekto Pärnu, kelle tegevus kattub emasettevõtja tegevusega, ja sidusettevõtja Infokaitesesüsteemide OÜ, kelle

tegevuseks on andmekandjate hävitamine ja selle tulemusena tekkivate taaskasutatavate jäätmete kogumine.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Cleanaway 2007.a majandusaasta käive Eestis oli 230,7 miljonit krooni (millele lisandub Tallinna Prügila AS käive) ja Tallinna Sekto 2007.a majandusaasta käive Eestis oli 8,6 miljonit krooni. Samas KonkS § 24 lg 7 kohaselt juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul. Cleanawayga samasse kontserni kuuluv ettevõtja Veolia Proprete omandas Cleanaway üle kaudse valitseva mõju 2007.a, mistõttu Tallinna Sekto käibeks 2007.a arvestatakse 239,4 miljonit krooni. Seega ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid, mistõttu kuulub käesolev koondumine Konkurentsiameti poolt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise osalised Cleanaway ja Tallinna Sekto tegelevad mõlemad jäätmekäitlusega. Jäätmeseaduse § 13 kohaselt on jäätmekäitlus jäätmete kogumine, vedamine, taaskasutamine ja kõrvaldamine. Seaduse kohaselt:

- jäätmete kogumine on nende kokkukorjamine, sortimine ja segukoostamine nende edasise veo või tekkekohas taaskasutamise või kõrvaldamise eesmärgil;
- jäätmete taaskasutamine on jäätmekäitlustoiming, millega jäätmed või sisalduv aine või materjal võetakse kasutusele toodete valmistamisel, töö tegemisel või energia tootmisel või seda ettevalmistav tegevus;
- jäätmete kõrvaldamine on nende keskkonda viimiseks või selle ettevalmistamiseks tehtav toiming.

Seega võib jäätmekäitluse kaubaturgu kõige üldisemalt jagada jäätmete 1) kogumise, 2) taaskasutamise ja 3) kõrvaldamise alamkaubaturgudeks. Järgnevalt võib jäätmete käitlust eristada nende tekkepõhise nimistu järgi. Muuhulgas võib eristada olmejäätmete, pakendijäätmete, ehitusjäätmete, maavarade kaevandamisel tekkinud jäätmete, põllumajanduses, aianduses, metsanduses, puidu töötlemisel, metallide töötlemisel jt

eluvaldkondades tekkinud jäätmete kogumist, taaskasutamist ja kõrvaldamist. Erinevates valdkondades tekkinud jäätmed võidakse koguda ja taaskasutada liigiti. Näiteks olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmete puhul (koodid 20 01 – 20 03) eristatakse paberit ja pappi (kood 20 01 01), plasti (kood 20 01 39), klaasi, metalli, biolagundatavaid jäätmeid jt jäätmeid. Pakendijäätmete nimistus (koodid 15 01 – 15 02) eristatakse paber- ja kartongpakendeid (kood 15 01 01), plastpakendeid (kood 15 01 02), puitpakendeid, metallpakendeid, klaaspakendeid jt jäätmeid. Jäätmete taaskasutamise kaubaturgu võib omakorda eristada eeltoodud alajaotuste – jäätmete nimetuste ja koodide järgi.

Tallinna Sekto tegeleb olmejäätmete (paberi, papi ja nende kogumisega kaasneva kile ja plasti) kogumisega (koodid 20 01 01, 20 01 39, 15 01 01 ja 15 01 02) ja taaskasutamisega, täpsemalt, taaskasutamist ettevalmistava tegevusega. Ettevõtte omab presskonteinereid, kuhu kliendid paigutavad paberijäätmeid ja mida ettevõtte konteinerite täissaamisel tühjendab, samuti ostab ettevõtte paberijäätmeid kokku teistelt jäätmekogujatelt nagu [...]. Jäätmete taaskasutuseks ettevalmistamine ehk nende eeltöötlemine seisneb jäätmete sorteerimises ja kokkupressimises ja nende edasises müügis jäätmete taaskasutamise eesmärgil. Kuna eeltöötlemine nõuab erilisi ladestamise punkte ja tehnilisi seadmeid (presse), samuti põhjusel, et sekundaarse tooraine vastu tunnevad huvi nende ümbertöötledajad järgnevate toodete valmistamiseks, võib kõige kitsama kaubaturuna piiritleda turusegmendi, milleks on paberi- ja plastijäätmete taaskasutuse ja selle ettevalmistamise kaubaturg Eestis, kus tegutseb Tallinna Sekto.

Cleanaway tegeleb jäätmekäitlusega laias ulatuses, kogudes ja sorteerides põhiliselt olme- ja ehitusjäätmeid, osaledes jäätmete taaskasutusse võtmisel, prügilate opereerimisel ja mujal. Muuhulgas tegeleb ettevõtte ka paberi- ja plastijäätmete sorteerimise, kokkupressimise ja taaskasutajatele müümisega, nimetatud kaubaturu osas tekib koondumise osaliste tegevuses horisontaalne kattuvus nagu ka jäätmete kogumise osas. Eestis on eeltöödeldud (kokkupressitud) paberi- ja plastijäätmete taaskasutuskäitlemist läbiviivaid ettevõtjaid vähe ja Tallinna Sekto hinnangul ei muutu see olukord ka lähiaastatel, mistõttu eeltöödeldud jäätmeid eksporditakse.

Arvestades ülaltoodut, võib käesoleva koondumise puhul piiritleda üksteisele järgnevad kaubaturud Eestis järgmiselt:

- olme- ja pakendijäätmete kogumise kaubaturg (koodid 15 ja 20);
- paberi/papi ja plastijäätmete kogumise kaubaturg (koodid 20 01 01 ja 20 01 39; 15 01 01 ja 15 01 02);
- paberi/papi ja plastijäätmete taaskasutamise ja selle ettevalmistamise kaubaturg.

Konkurentsiameti poolt Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskusele saadetud teabenõude vastuse kohaselt olid eeltoodud kaubaturgude mahud ja koondumise osaliste ühised turuosad Eestis 2006.a alljärgnevad:

- olme- ja pakendijäätmete kogumise kaubaturu maht 400 – 500 tuh. tonni ja koondumise osaliste ühine turuosa [...]%;
- paberi/papi ja plastijäätmete kogumise kaubaturu maht 60 -70 tuh. tonni ja koondumise osaliste ühine turuosa [...]%;

- paberi/papi ja plastijäätmete taaskasutamise ja selle ettevalmistamise kaubaturu maht ligikaudu 40 tuh. tonni, koondumise osalistel Eestis turuosa puudus, kuna nad eksportisid enda poolt eeltöödeldud jäätmed.

Koondumise teate esitaja on esitanud andmed 2007.a Eestis kogutud ja töödeldud paberi/papi ja plastijäätmete kohta, mille kohaselt Eestis koguti aastas ligikaudu [...] tuh. tonni paberijäätmeid ja [...] tuh. tonni plastijäätmeid. Seega koondumise osaliste ühine turuosa, toetudes esitatud andmetele, oli paberijäätmete ja plastijäätmete kogumisel ja töötlemisel [...]%, seejuures Cleanaway ja Tallinna Sekto müüsid plastijäätmed AS-le [...].

Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse andmetel eksporditi 2006.a paberi- ja papijäätmeid ja paberpakendeid 40 tuh. tonni, plastijäätmeid ja plastpakendeid üle 4 tuh. tonni.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Eesti suurimad olme- ja pakendijäätmete kogujad/vedajad on Ragn-Sells AS ja Cleanaway, kes mõlemad kuuluvad suurtesse rahvusvahelistesse kontsernidesse. Eeltoodud ettevõtjate turuosa sellel kaubaturul on nii enne, kui peale käesolevat koondumist kokku 50 – 60%. Seejuures Cleanaway ja Tallinna Sekto turuosa jääb vahemikku [...]%. Arvestatavaks konkurendiks on ainult Adelan Prügiveod OÜ (turusa 5 – 10%), ülejäänud ettevõtete turuosad on alla 5%.

Turuliider paberi/papi ja plastijäätmete kogumisel/vedamisel on samuti Ragn-Sells AS (turusa üle 30%), järgneb Cleanaway koos Tallinna Sektoga, kelle ühine turuosa koondumise järgselt kujuneb [...]% suuruseks. Arvestatavamad konkurendid sellel kaubaturul peale Ragn-Sells AS-i on Eesti Pandipakend OÜ ja Vaitorg OÜ, Plastitehase AS ja Adelan Prügiveod OÜ.

Suurimad Eesti paberi/papi ja plastijäätmete taaskasutajad ja selle ettevalmistajad olid 2006.a Ragn-Sells AS (turusa Eestis üle 50%), Plastitehase AS (turusa Eestis 10 – 20%), Smead Eesti AS (turusa Eestis 5 – 10%), Räpina Paberivabrik AS (turusa Eestis alla 5%), Paikre OÜ (turusa Eestis üle 10%) ja Vaitorg OÜ (turusa Eestis alla 5%). Suurimad eksportijad on Ragn-Sells AS, Cleanaway, Tallinna Sekto ja Vaitorg OÜ.

Osa loetletud ettevõtetest osalevad taaskasutamises ainult nende eeltöötlemise kaudu, peale eeltöötlemist müüakse pressitud jäätmed teistele taaskasutajatele uute toodete

valmistamiseks. Kuna eeltöödeldud jäätmete taaskasutajaid on Eestis suhteliselt vähe, siis eksporditakse suur osa eeltöödeldud jäätmetest teistesse riikidesse ümbertöötlemiseks. Tallinna Sekto ekspordib peaaegu kogu teistelt jäätmete kogujatelt ostetud ja taaskasutamiseks ettevalmistatud paberi/papi ja kartongjäätmel ja pakendid, eeltöödeldud plastijäätmel ja pakendid müüakse teistele Eesti ümbertöötlejatele. Kuna nimetatud jäätmete kogus ei ole suur (2007.a näiteks ainult 600 tonni), siis ei mõjuta käesolev koondumine Cleanaway turuosa sellel kaubaturul, kes ka ise on orienteeritud eeltöödeldud jäätmete ekspordile.

Tallinna Sekto omandamisega tugevdab Cleanaway oma turupositsiooni jäätmete taaskasutamise ettevalmistamisel, eesmärgiga need välja viia teistesse riikidesse ümbertöötlemiseks, kuna Eestis on eeltöödeldud jäätmete kasutamine piiratud. Seega ei mõjuta koondumine jäätmete taaskasutuse kaubaturgu Eestis kuigi märkimisväärselt. Laiemalt piiritletud kaubaturgude – olmejäätmete ja pakendijäätmel kogumise ning paberi/papi, plastijäätmel ja pakendite kogumise kaubaturul on Cleanaway ja Tallinna Sekto ühine turuosa mõlemal juhul [...]%. Cleanaway ja Tallinna Sekto arvestatavamaks konkurendiks on Ragn-Sells AS, kelle positsioon käesoleva koondumise raames käsitletatel kaubaturgudel on tugevam kui koondumise osalistel kokku. Samas on ka Cleanaway koos oma kontserni kuuluvate äriühingutega tugeva finants- ja majandusjõuga jäätmekäitleja, kes muu hulgas haldavad ja opereerivad Tallinna, Tartu ja Viljandi prügilaid.

Vaatamata sellele ei tekita käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit ühelgi kitsamalt ja laiemalt piiritletud kaubaturul KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Jäätmete kogumise ja taaskasutusse andmisega tegeleb ka rida väiksemaid ettevõtjaid. Koondumise tulemusel tekkiv koondumise osaliste turuosa ei kahjusta konkurentsi kaubaturgudel. Arvestades konkurentide arvu ja nende majanduslikku ja finantsjõudu ning konkurentide juurdepääsu kaubaturule ja kaubaturu struktuuri, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba AS Cleanaway ja AS Tallinna Sekto koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja